

Uchwała Nr LXVIII/527/2022
Rady Miejskiej w Kazimierzy Wielkiej
z dnia 30 listopada 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
Gminy Kazimierza Wielka na lata 2023-2025.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 559 ze zm.), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.) oraz art. 10 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Kazimierza Wielka na lata 2023 - 2025, w brzmieniu określonym w załączniku nr 1

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Kazimierza Wielka.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i obowiązuje od 1 stycznia 2023 roku

Przewodniczący Rady Miejskiej

Wacław Piwudzki

Uzasadnienie
do uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
Gminy Kazimierza Wielka na lata 2023 - 2025

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych a także przeciwdziałanie narkomanii i uzależnieniom behawioralnym należy do zadań własnych gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2025 stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z uzależnień od alkoholu, narkotyków oraz od uzależnień behawioralnych. Bezpośrednią podstawę prawną do sporządzenia i realizacji niniejszego programu stanowi art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r., poz. 1190 ze zm.) oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r., poz. 2050 ze zm.)

Przedłożony program na lata 2023 - 2025 jest kontynuacją przedsięwzięć zainicjowanych w Gminie Kazimierza Wielka w latach poprzednich i wymagających dalszych systematycznych działań, wzbogaconych o problematykę uzależnień behawioralnych. Są to działania zarówno o charakterze profilaktycznym, jak i mające na celu przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu i innych używek oraz uzależnień behawioralnych. Prowadzone w ramach programu działania ukierunkowane są na pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym, dotkniętym przemocą domową oraz osobom zagrożonym różnego rodzaju uzależnieniami. Szczególna pomoc jest kierowana do dzieci i młodzieży i ma na celu zagospodarowanie ich czasu wolnego od nauki, m.in. poprzez zajęcia pozalekcyjne oraz promocję zdrowego trybu życia bez przemocy i używek.

Cele i zadania zawarte Programie oparte są na diagnozie problemów alkoholowych, narkotykowych i dotyczących uzależnień behawioralnych Gminy Kazimierza Wielka.

Program jest spójny z celem operacyjnym dotyczącym profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określonych w Narodowym Programie Zdrowia.

Podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Wacław Piwudzki

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii
Gminy Kazimierza Wielka
na lata 2023 - 2025**

Spis treści:

Wstęp	4
ROZDZIAŁ I	
WPROWADZENIE	5
1.1. Uzależnienia – podstawowe informacje	5
1.2. Rodzaje uzależnień	6
ROZDZIAŁ II	
POSTANOWIENIA OGÓLNE	8
2.1. Podstawy prawne	8
2.2. Adresaci Programu	10
2.3. Podmioty realizujące Program	10
2.4. Partnerzy i zasoby Gminy Kazimierza Wielka	11
2.5. Współpraca z instytucjami, szkołami, służbami	12
2.6. Instytucje, organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych	13
2.7. Profesjonalnie przygotowani realizatorzy	14
ROZDZIAŁ III	
DIAGNOZA ZAGROŻENIA UZALEŻNIENIAMI NA TERENIE GMINY	14
3.1. Dorośli mieszkańcy Gminy	14
3.2. Sprzedawcy napojów alkoholowych	16
3.3. Dzieci i młodzież szkolna	16
ROZDZIAŁ IV	
CELE Z ZAKRESU GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII POWIĄZANE Z NARODOWYM PROGRAMEM ZDROWIA	19
4.1. Główne cele Programu	19
ROZDZIAŁ V	
ZADANIA USTAWOWE Z ZAKRESU GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII POWIĄZANE Z NARODOWYM PROGRAMEM ZDROWIA	21
5.1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, zagrożonych uzależnieniem, współuzależnionych oraz pomoc w zakresie uzależnień behawioralnych	21
5.2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	22
5.3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	23
5.4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych	26

5.5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych art. 13 ¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	27
5.6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej	27

ROZDZIAŁ VI

ŚRODKI NA FINANSOWANIE GMINNEGO PROGRAMU ORAZ ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW

GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	28
6.1. Zasady finansowania gminnego programu	28
6.2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	28

ROZDZIAŁ VII

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

7.1. Realizator Programu	30
7.2. Spodziewane efekty realizacji Programu	30
7.3. Sposób kontroli realizacji Programu	31

Wstęp

Niniejszy **Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Kazimierza Wielka na lata 2023 - 2025 (zwany dalej Programem)** stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych i jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach uchwalanych dotychczas przez władze gminy gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Elementem niniejszego Programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Władze Gminy Kazimierza Wielka, w trosce o zdrowie mieszkańców, dostrzegają bowiem, że problematyka uzależnień nie dotyczy jedynie konsumpcji alkoholu i narkotyków, ale również przejawia się w innych problemowych zachowaniach, jak np. hazard, zbieractwo, zakupoholizm czy nadużywanie nowoczesnych technologii (siecioholizm, fonoholizm). Niezależnie od swojego podłoża i formy, zjawisko uzależnień wywołuje zmiany charakterologiczne, które objawiają się brakiem obowiązkowości, osłabieniem woli i zainteresowań, a w dalszej kolejności wpływają na rozkład życia rodzinnego, zawodowego i towarzyskiego. Dlatego tak istotne jest włączanie osób narażonych na tego typu negatywne oddziaływania do udziału w programach profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych.

ROZDZIAŁ I

WPROWADZENIE

1.1. Uzależnienia – podstawowe informacje

Pod pojęciem uzależnienia behawioralnego (czynnościowego) rozumie się zaburzenia zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz jej otoczenia. Przykładami uzależnień behawioralnych są patologiczny hazard, uzależnienie od komputera, pracoholizm, zakupoholizm, uzależnienie od seksu/ pornografii, uzależnienie od ćwiczeń fizycznych, uzależnienie od telefonu komórkowego, kompulsywne objadanie się, anoreksja.

Narkomania oznacza nadużywanie środków psychoaktywnych, potocznie – narkotyków, do jakich zaliczane są naturalne lub syntetyczne substancje, które wprowadzone w określonej dawce do organizmu ludzkiego – oddziałują na ośrodkowy układ nerwowy, powodując między innymi zmiany świadomości, percepcji, nastroju. Rozróżniamy narkotyki pochodzenia naturalnego, (opium, liście koki, konopie indyjskie czy grzyby halucynogenne) oraz otrzymywane w drodze laboratoryjnych procesów chemicznych (amfetamina, ecstasy, LSD). Środki psychoaktywne mogą powodować uzależnienie fizyczne i psychiczne oraz zaburzać czynności najważniejszych narządów i organów człowieka. Uzależnienie fizyczne polega na przystosowaniu (i przyzwyczajeniu) organizmu do obecności określonego środka psychoaktywnego, a uzależnienie psychiczne oznacza poczucie potrzeby, przymus przyjmowania określonej substancji, aby zniwelować uczucie lęku, zagrożenia i stresu.

Zjawisko narkomanii implikuje poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, zwłaszcza w zakresie występowania chorób infekcyjnych (HIV, żółtaczka, choroby weneryczne).

Należy również zwrócić uwagę na niebezpieczeństwo, które jest związane z tzw. „dopalaczami”, szczególnie popularnymi w środowisku młodzieży. „Dopalacze” są środkami psychoaktywnymi i mogą wywoływać pobudzenie, halucynacje, stany euforii, obniżenia nastroju czy odurzenia. Dopalacze najczęściej składają się z kilku substancji co powoduje jednocześnie zaburzenia wielu funkcji ośrodkowego układu nerwowego, tym się różnią od klasycznych narkotyków i na tym głównie polega ich niebezpieczeństwo.

Uzależnienie od alkoholu jest następstwem długotrwałego, szkodliwego spożywania alkoholu, w którym picie uzyskuje zdecydowane pierwszeństwo przed zachowaniami, które niegdyś były dla osoby pijącej ważniejsze. Osoba uzależniona odczuwa silny nieodparty

przymus sięgania po alkohol, doświadcza wielu nasilających się dolegliwości fizycznych i psychicznych po przerwaniu lub znacznym ograniczeniu picia (drżenie mięśniowe, wzmożona potliwość, zaburzenia snu, niepokój, drażliwość, lęki), które ustępują po wypiciu kolejnej porcji alkoholu, i pije alkohol inaczej, niż tego naprawdę pragnie (więcej i dłużej niż planuje, ma problemy z utrzymaniem zaplanowanej abstynencji). Od uzależnienia należy rozróżnić tzw. **ryzykowne spożywanie alkoholu** czyli picie nadmiernych jego ilości (jednorazowo i w określonym przedziale czasu) niepociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że się one pojawiają, o ile obecny model picia nie zostanie zmieniony. Natomiast **szkodliwe picie alkoholu** opisywane jest jako wzór picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne, ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu.

1.2. Rodzaje uzależnień

Aktualna klasyfikacja wyróżnia 8 grup środków psychoaktywnych:

- alkohol,
- opiaty (morfina, heroina, mleczko makowe i in.),
- kanabinole (marihuana, haszysz),
- leki i substancje o działaniu uspokajającym i nasennym (m.in. relanium, nitrazepam)kokaina,
- inne substancje pobudzające (m.in. amfetamina),
- substancje halucynogenne (LSD, psylocybina i in.),
- lotne rozpuszczalniki (zawierające toluen, octan etylu, octan butylu i inne, np. w rozpuszczalnikach do farb, klejach, zmywaczach do skór),
- tytoń,
- substancje inne niż wyżej wymienione lub kilka substancji.¹

C. Guerreschi uzależnienia behawioralne określa mianem tzw. nowych uzależnień, w których „substancje chemiczne nie odgrywają żadnej roli”, a ich przedmiotem są „zachowania i działania akceptowane społecznie”.

Przykłady uzależnień behawioralnych:

- patologiczny hazard,
- uzależnienie od komputera/sieci internetowej,

¹<https://www.odnowa24h.pl/uzaleznienie-od-substancji-psychoaktywnych-a-uzaleznienie-behawioralne/>

- pracoholizm,
- zakupoholizm,
- uzależnienie od seksu/pornografii,
- uzależnienie od ćwiczeń fizycznych,
- uzależnienie od telefonu komórkowego,
- kompulsywne objadanie się².

² Guerreschi C., Nowe uzależnienia, Wydawnictwo Salwator, Kraków, 2006, s. 24.

ROZDZIAŁ II

POSTANOWIENIA OGÓLNE

2.1. Podstawy prawne

Zgodnie art. 1 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

W myśl art. 2 ust. 1 w/w Ustawy, zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymywanie się od spożywania alkoholu;
- działalność wychowawczą i informacyjną;
- ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- ograniczanie dostępności alkoholu;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Na podstawie art. 4¹ ust. 1., do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Bezpośrednią podstawę prawną dla sporządzenia i realizacji niniejszego Programu stanowi art. 4¹ ust. 2 w następującym brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2022 r.³:

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

³ Na podstawie przepisów Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022 poz. 1608).

oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika”.

Ponadto zgodnie z art. 10 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.), również przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy. Jak stanowi art. 10 ust. 2a, w gminnym programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących. W ramach gminnego programu w szkołach i placówkach systemu oświaty są realizowane w szczególności działania o potwierdzonej skuteczności lub oparte na naukowych podstawach prowadzone w zakresie działalności, o której mowa w ust. 2a. Ustawy.

Oprócz obu w/w ustaw, niniejszy Program został sporządzony i będzie realizowany z uwzględnieniem stosownych przepisów:

1. Ustawa z 17 grudnia 2021 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022 poz. 1608).
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119, z późn. zm.).
3. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050).
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2022 poz. 559 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2022 poz. 1327 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2021 poz. 1249 ze zm.).
7. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. 2022 poz. 633 ze zm.).
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r. poz. 642 ze zm.).

9. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kazimierza Wielka na lata 2021 – 2028,
10. Gminny Programy Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2023 w Gminie Kazimierza Wielka.

Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz z potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

2.2. Adresaci Programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 - 2025 skierowany jest do wszystkich grup społecznych w jakikolwiek sposób związanych z problemem alkoholowym, narkotykowym, czy też uzależnień behawioralnych, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem wystąpienia tych problemów.

2.3. Podmioty realizujące Program

Podmioty realizujące Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2025:

1. Urząd Miasta i Gminy w Kazimierzy Wielkiej,
2. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej,
3. Kazimierski Ośrodek Kultury w Kazimierzy Wielkiej,
4. Kazimierski Ośrodek Sportowy w Kazimierzy Wielkiej,
5. placówki oświatowe – szkoły.

W Urzędzie działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którą powołuje Burmistrz zgodnie z art. 4¹ ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W skład Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy w szczególności:

- a) inicjowanie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych oraz uzależnień behawioralnych w mieście i gminie Kazimierza Wielka;

- b) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- c) opiniowanie wydawanych zezwoleń na sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej, zgodnie z art. 12 ust. 7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- d) dokonywanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy jw.

2.4. Partnerzy i zasoby Gminy Kazimierza Wielka

Partnerzy i zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej:

- 1) Rodzinny Punkt Konsultacyjny – Informacyjny ds. uzależnień i przemocy, mieszczący się w budynku przy ul. Partyzantów 4 w Kazimierzy Wielkiej. Czynny 2 razy w tygodniu, w każdy wtorek poradę udziela psycholog, a w środy specjalista terapii uzależnień. Osoby prowadzące porady w Punkcie posiadają wysokie kwalifikacje i doświadczenie;
- 2) Świetlica Opiekuńczo – Wychowawcza mieszcząca się przy ul. Kolejowej 17 w Kazimierzy Wielkiej, w której zajęcia prowadzone są 3 razy w tygodniu we wtorki i czwartki w godzinach od 14;00 do 18;00, a w soboty od godziny 10;00 do 14;00. W ramach zajęć świetlicowych dzieci otrzymują pomoc w nauce, w radzeniu sobie z życiowymi problemami, kryzysami, uczestniczą w zajęciach wyrównawczych i socjoterapeutycznych oraz otrzymują posiłek. Wychowankowie Świetlicy uczestniczą również w zajęciach sportowych i rekreacyjnych oraz wycieczkach. W każdych zajęciach uczestniczy średnio ok. 30 dzieci. Wychowawcy pracujący w Świetlicy Opiekuńczo – Wychowawczej posiadają kwalifikacje i doświadczenie do pracy z dziećmi. Świetlica współpracuje z GKRPA, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, z Komendą Powiatową Policji oraz ze szkołami, do których uczęszczają wychowankowie Świetlicy.
- 3) Świetlica Socjoterapeutyczna w Cudzynowicach prowadzi zajęcia 5 dni w tygodniu: od wtorku do piątku w godzinach od 15;00 do 19;00, a w soboty od godziny 10;00 do 14;00. W ramach pracy indywidualnej i grupowej dzieci otrzymują pomoc socjoterapeuty, psychologa, pedagoga, w zależności od potrzeb rozwojowych oraz ograniczeń wynikających z ich sytuacji rodzinnej. Cele postawione w programie pracy z dziećmi są realizowane przy zastosowaniu różnych form i metod pracy z dziećmi, takich jak: koła zainte-

resowań, zajęcia plastyczne, teatralne, sportowe, gry i zabawy rozwojowe, konkursy, wycieczki, rajdy piesze. Zajęcia w kołach zainteresowań prowadzą wychowawcy – nauczyciele z wykształceniem pedagogicznym. Dzieci podczas zajęć otrzymują posiłek. Średnio w każdych zajęciach uczestniczy ok. 20 dzieci. Świetlica Socjoterapeutyczna organizuje również spotkania, pogadanki i pedagogizację rodziców. Świetlica współpracuje z GKRPA, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, z Komendą Powiatową Policji oraz ze szkołami, do których uczęszczają wychowankowie Świetlicy.

2.5. Współpraca z instytucjami, szkołami, służbami

- 1) Wszystkie szkoły podstawowe realizują Szkolne Programy Profilaktyki współpracując z Gminą oraz GKRPA. Wielu nauczycieli ukończyło kursy uprawniające do prowadzenia zajęć profilaktycznych. W każdej szkole jest nauczyciel odpowiedzialny za realizację Szkolnego Programu Profilaktyki i realizowane są programy profilaktyczno-edukacyjne. Wszystkie szkoły biorą aktywny udział w konkursach, m.in. plastycznych o tematyce uzależnień od alkoholu i narkotyków. Szkoły włączają się również w ogólnopolskie kampanie profilaktyczne rekomendowane przez KCPU, a także w gminne lokalne akcje profilaktyczne.
- 2) Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Pracownicy socjalni uczestniczą w spotkaniach tematycznych organizowanych dla rodzin z problemem alkoholowym. Pracownicy angażują się w organizację profilaktycznych imprez gminnych i kolonii letnich i zimowych organizowanych wspólnie z GKRPA, a także kierują dzieci do Świetlic. Pracownicy MGOPS współpracują z GKRPA w celu wymiany doświadczeń w zakresie udzielania pomocy, oraz objęcia kompleksową opieką całej rodziny, w której występują problemy alkoholowe i wychowawcze.
- 3) Gminny Zespół Interdyscyplinarny prowadzi stałą współpracę z GKRPA poprzez kierowanie na komisję osób celem ustalenia stopnia uzależnienia od alkoholu, prowadzi również procedurę Niebieskiej Karty oraz współdziała w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinach.
- 4) Kazimierski Ośrodek Kultury. Dyrekcja i pracownicy KOK służą pomocą przy tworzeniu plakatów, zaproszeń i banerów informacyjnych. Użyczają zaplecza lokalowego w celu realizacji zadań z programu. Użyczają namiotów, sprzętu nagłaśniającego, pomagają oraz organizują w ramach współpracy z GKRPA imprezy edukacyjno – profilaktyczne w plenerze.

- 5) Komenda Powiatowa Policji w Kazimierzy Wielkiej. Profilaktyka realizowana wspólnie z KPP na terenie miasta i gminy Kazimierza Wielka, szczególnie w szkołach, w sołectwach, Świetlicach, współudział w szkoleniach dla sprzedawców napojów alkoholowych, wspieranie GKRPA w przeprowadzaniu kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Wspólna organizacja konkursów wiedzy o bezpieczeństwie na drodze, bezpiecznej drogi do szkoły i ze szkoły, bezpieczeństwo na piątkę i inne oraz czynny udział w festynach rodzinnych i piknikach o tematyce profilaktycznej.
- 6) Świetlica Środowiskowa działająca przy Miejsko – Gminnej i Powiatowej Bibliotece Publicznej im. Mikołaja Reja, przy ul. Kolejowej 17 w Kazimierzy Wielkiej. Świetlica zapewnia opiekę, pomoc w nauce i sytuacjach kryzysowych oraz w rozwijaniu różnego rodzaju zainteresowań wszystkim chętnym dzieciom w terenie miasta i gminy Kazimierza Wielka. W ramach pracy Świetlicy prowadzone są dodatkowe zajęcia m.in. matematyczne, teatralne, z języka angielskiego, gimnastyczne oraz informatyczne, które prowadzą wykwalifikowani nauczyciele i wychowawcy. W ramach działania Świetlica zapewnia również pomoc psychologa oraz pomoc prawną dla wszystkich mieszkańców miasta i gminy.
- 7) Świetlica Środowiskowa przy Samorządowej Szkole Podstawowej w Wielgusie. Świetlica zapewnia opiekę, pomoc w nauce i sytuacjach kryzysowych oraz w rozwijaniu różnego rodzaju zainteresowań wszystkim chętnym dzieciom w terenie miasta i gminy Kazimierza Wielka. W ramach pracy Świetlica zapewnia dożywianie dla dzieci biorących udział w zajęciach.

2.6. Instytucje, organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych

Każdy podmiot prawny funkcjonujący na terenie miasta i gminy Kazimierza Wielka, którego działalność statutowa nie jest nastawiona na zysk może ubiegać się o dotację zadań z zakresu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych.

GKRPA współpracować będzie z: Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Caritas Diecezji Kieleckiej, Komendą Powiatową Policji, Sądem Rejonowym, Prokuraturą, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, świetlicami, szkołami, parafiami rzymsko – katolickimi na terenie Gminy oraz grupami wsparcia.

2.7. Profesjonalnie przygotowani realizatorzy

Osobom i firmom mającym specjalistyczne przygotowanie w zakresie profilaktyki, psychologii i terapii uzależnień, mogą być zlecone do realizacji, w formie umowy zlecenia, zadania w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2025.

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA ZAGROŻENIA UZALEŻNIENIAMI NA TERENIE GMINY

3.1. Dorośli mieszkańcy Gminy

→

W opinii mieszkańców Gminy Kazimierza Wielka najistotniejszymi problemami społecznymi lokalnego środowiska są: **zanieczyszczenie powietrza (73%), uzależnienie od alkoholu (72%), uzależnienia behawioralne (69%), bieda i ubóstwo (68%)**. Z kolei najbardziej powszechnymi zjawiskami uzależnień w ich środowisku są: **nikotynizm (78%), alkoholizm (72%), siecioholizm (72%), oraz zakupoholizm (67%)**. Warto wspierać różnego rodzaju akcje promujące rozpowszechnianie wiedzy w poruszanych przez mieszkańców tematach i poszukujące rozwiązań zauważonych problemów. Jednymi z prostszych i najbardziej ekonomicznych metod dotarcia do dużej liczby osób są plakaty oraz ulotki edukacyjne.

→

Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu wydawałoby się, że mieszkańcy Gminy Kazimierza Wielka odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o średnim poziomie ryzyka. Mieszkańcy Gminy Kazimierza Wielka regularnie spożywają alkohol, wypijając przy tym umiarkowane ilości. Wydaje się wskazane przeprowadzenie wśród mieszkańców Gminy Kazimierza Wielka kampanii informacyjnej, mającej na celu zwrócenie uwagi na negatywne skutki spożywania alkoholu na organizm człowieka oraz konsekwencje społeczne związane z jego nadmiernym spożywaniem. Kształtowanie postaw mieszkańców powinno nie tylko wiązać się z oddziaływaniem na poziom ich wiedzy, ale także koncentrować się na dwóch pozostałych składnikach postaw, czyli przekonaniach oraz emocjach, które mają swoje odzwierciedlenie w motywacjach mieszkańców, sięgających po alkohol. Dlatego, należałoby wziąć pod uwagę możliwość zorganizowania szeregu darmowych spotkań otwartych, mających na celu kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych związanych z asertywnością, radzeniem

sobie z negatywnymi emocjami czy identyfikacją podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych oraz źródeł ich występowania.

- **Palenie wyrobów tytoniowych** jest wśród dorosłych mieszkańców Gminy Kazimierza Wielka rozpowszechnionym nałogiem. Tylko 19% mieszkańców nie pali papierosów ani e-papierosów okazjonalnie czy też nałogowo.
- Badani respondenci deklarują, że znają w swoim środowisku osoby przyjmujące substancje odurzające tj. **narkotyki i dopalacze**. **16% z nich deklaruje, że zna, co najmniej jedną osobę przyjmującą te substancje**. Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazły się: **marihuana i haszysz oraz dopalacze**. Wskazane jest zwrócenie szczególnej uwagi na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od narkotyków i dopalaczy, a także rozpowszechniania wiedzy o negatywnych skutkach ich zażywania.
- Według ankietowanych zjawisko przemocy w rodzinie w Gminie Kazimierza Wielka jest zauważalne. **24% mieszkańców ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 44% nie jest tego pewna**, lecz ma podejrzenia, że do tego dochodzi. Celem zwiększenia świadomości mieszkańców na temat przemocy w rodzinie, należałoby, na przykład, przeprowadzić na terenie gminy kampanię informacyjną dotyczącą przemocy w rodzinie oraz lokalnych instytucji, które mogą udzielać pomocy.
- Problem uzależnienia od **gier hazardowych** na terenie Gminy Kazimierza Wielka można określić na niskim poziomie ryzyka. 19% mieszkańców grało kiedykolwiek w życiu w gry typu automaty, czy w gry liczbowe Totalizatora Sportowego. Wśród przyczyn podejmowania gier na pieniądze, na jakie wskazują badani dominują motywów finansowe oraz rozrywkowe. Należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnianie informacji na temat instytucji, do których może zgłosić się osoba uzależniona od hazardu, a także mechanizmów uzależnienia zarówno w środowisku dorosłych, jak i dzieci oraz młodzieży.
- Warto zwrócić uwagę na problem **uzależnienia od Internetu** - 78% ankietowanych uważa, że uzależnienie od komputera lub Internetu jest bardzo powszechnym zjawiskiem lokalnego środowiska. Wskazuje to na konieczność edukacji mieszkańców z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu, poprzez wspieranie świadomości prawnej oraz umiejętności ochrony własnych danych w sieci. Ważne jest również wskazanie mieszkańcom

instytucji, do których mogą się zgłosić osoby, które padły ofiarą przestępstwa internetowego.

- 32% mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Świadczyć to może o wysokim poziomie wiedzy mieszkańców na temat tego, jak istotne jest ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych (alkohol, nikotyna, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, leki) oraz zapobieganie różnorodnym szkodom zdrowotnym i społecznym, które są z tym związane.

3.2. Sprzedawcy napojów alkoholowych

- Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy **odpowiedzialnie podchodzą** do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol **65% badanych deklaruje, że zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek, a 35% robi to często**. Zestawiając te wyniki z opiniami badanych uczniów w szkołach z terenu Gminy Kazimierza Wielka, zalecane jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Kampania informacyjna może, zatem obejmować szkolenie dla sprzedawców, akcje z wykorzystaniem techniki Mystery Shopping i dystrybucję materiałów typu plakaty, naklejki do umieszczenia w punktach. Rekomenduje się także zapoznanie pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych z procedurą skutecznej odmowy, wzmacnianie umiejętności asertywności oraz ukazanie sposobów wspomagających współpracę sprzedawców z Policją.

3.3. Dzieci i młodzież szkolna

- Wraz z wiekiem badanych uczniów wzrasta odsetek młodych osób eksperymentujących z alkoholem oraz papierosami.
- **Spożywanie napojów alkoholowych** przez dzieci i młodzież szkolną w Gminie Kazimierza Wielka można określić na **niskim poziomie ryzyka**. Wraz z wiekiem rośnie odsetek osób sięgających po alkohol- **inicjację alkoholową ma za sobą 4% uczniów klas 4-6 oraz 30% uczniów klas 7-8**. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas programów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.

→ Badania wykazały, że pewien odsetek badanych młodych mieszkańców Gminy Kazimierza Wielka palił lub nadal pali wyroby papierosowe. Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznaje się 3% uczniów klas 4-6 oraz 10% uczniów klas 7-8. **Palenie wyrobów tytoniowych jest więc bardziej popularne** wśród starszych mieszkańców gminy aniżeli spożywanie alkoholu. Najczęściej wskazywanymi powodami palenia papierosów przez starszych uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową była chęć spróbowania czegoś nowego. Jednocześnie niepokojący jest względnie bardzo łatwy dostęp dzieci i młodzieży do wyrobów tytoniowych i napojów alkoholowych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych. Rekomenduje się podejmowanie działań budujących świadomość zagrożenia związanego z poszczególnymi używkami poprzez warsztaty profilaktyczne, szkolenia dla nauczycieli lub pogadanki profilaktyczne dla rodziców.

→ Jak wynika z badań problem **zażywania substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki czy dopalacze** nie występuje wśród uczniów szkół Gminy Kazimierza Wielka.

Uczniowie w większości nie potrafią ocenić, czy nabycie owych substancji jest w ich otoczeniu trudne czy łatwe. Należy zwrócić uwagę na profilaktykę narkotykową wśród uczniów.

W przypadku zażywania substancji psychoaktywnych bardzo ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Zaleca się podjęcie obserwacji w placówkach oświatowych, w celu identyfikacji uczniów zażywających środki psychoaktywne.

→ Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na **korzystaniu z komputera, telefonu komórkowego**. Uczniowie spędzają dziennie w ten sposób nawet powyżej 6 godzin dziennie. Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach są to ich jedyne formy spędzania czasu. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.

- Zauważalnym problemem wydaje się być skłonność uczniów do korzystania z **gier hazardowych**, a internetowe gry „na pieniądze” zaczynają być coraz bardziej popularne wśród dzieci i młodzieży. Warto zaznajomić uczniów z tematyką powstawania uzależnienia od hazardu, na przykład poprzez przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych lub krótkich pogadań na lekcjach wychowawczych.
- Uczniowie w Gminie Kazimierza Wielka deklarują w zdecydowanej większości bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami. Zaleca się rozwijanie pozytywnego potencjału rodziny i jednocześnie wzmacnianie czynnika chroniącego, jakim jest pozytywna więź dziecka z rodzicami poprzez realizację warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców.
- **Uczniowie przyznają, że doświadczają w szkole przemocy w różnorodnych formach (fizycznej bądź psychicznej).** Otrzymane wyniki mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą miały okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemu przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci i młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy, jako rozwiązania codziennych problemów.

ROZDZIAŁ IV
CELE Z ZAKRESU GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII POWIĄZANE Z NARODOWYM
PROGRAMEM ZDROWIA

4.1. Główne Cele Programu

Zapewnienie mieszkańcom miasta i gminy Kazimierza Wielka właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego i minimalizacja szkód społecznych spowodowanych alkoholizmem i narkomanią, poprzez cele szczegółowe:

- objęcie pomocą psychospołeczną, terapeutyczną, rehabilitacyjną i prawną rodzin, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe, a także objęcie ochroną przed przemocą w rodzinie,
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków.

Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie profilaktyki dotyczącej uzależnień od alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych oraz wsparcie w rozwiązywaniu problemów dotyczących uzależnień od alkoholu i narkotyków, a także przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym poprzez cele szczegółowe:

- zwiększenie wiedzy społeczności lokalnej oraz zyskanie akceptacji społeczeństwa co do zasadności prowadzenia edukacji w zakresie profilaktyki alkoholowej i narkomanii, a także uzależnień behawioralnych,
- podniesienie kwalifikacji poszczególnych grup zawodowych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych.

Celami podstawowymi Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2025 w mieście i gminie Kazimierza Wielka są również:

- zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i narkotykowych na terenie miasta i gminy Kazimierza Wielka oraz zmniejszenie rozmiarów już istniejących problemów, poprzez przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych;
- działania informacyjno – edukacyjne w celu poszerzenia wiedzy dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Kazimierzy Wielkiej na temat szkodliwości picia alkoholu

i zażywania narkotyków oraz dostępnych formach pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin; a także działania z zakresu uzależnień behawioralnych,

- promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież oraz działań profilaktycznych, promujących trzeźwy, zdrowy i bezpieczny styl życia bez środków psychoaktywnych;
- zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, o której mowa w NPZ;
- zwiększenie umiejętności wychowawczych rodziców w celu sprawowania skutecznej opieki nad dzieckiem;
- zapewnienie pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności w zakresie ochrony przed przemocą,
- zapewnienie pomocy psychologicznej w zakresie różnego rodzaju uzależnień oraz problemów zdrowia psychicznego (m.in. depresja) mogących prowadzić do uzależnień,
- promowanie trzeźwości oraz wspieranie środowisk i postaw abstynenckich szczególnie przez zaangażowanie lokalnych mediów;
- zwiększenie skuteczności egzekwowania prawa zakazującego sprzedaży i podawania alkoholu osobom nieletnim;
- tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu.

ROZDZIAŁ V
ZADANIA USTAWOWE Z ZAKRESU GMINNEGO PROGRAMU
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
POWIĄZANE Z NARODOWYM PROGRAMEM ZDROWIA

5.1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, zagrożonych uzależnieniem, współuzależnionych oraz pomoc w zakresie uzależnień behawioralnych.

Zadanie to będzie realizowane następującymi metodami:

- 1) Prowadzenie i finansowanie Rodzinnego Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego ds. przemocy i uzależnień w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu oraz pomocy członkom rodzin z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej, zgodnie z założeniami NPZ.
 - prowadzenie pomocy indywidualnej z zakresu psychologii i psychoterapii,
 - udzielanie porad i konsultacji w sprawach przemocy domowej dla ofiar i sprawców,
 - współpraca z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej, Komendą Powiatową Policji w Kazimierzy Wielkiej, Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym, Poradnią Odwykową, Świetlicami oraz szkołami z terenu Gminy,
 - zatrudnianie i wynagrodzenia dla specjalistów udzielających pomocy psychologicznej i terapeutycznej,
 - doposażenie Rodzinnego Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego w materiały biurowe, meble, sprzęt komputerowy, internet, linię telefoniczną, literaturę fachową, materiały profilaktyczne itp., niezbędne do funkcjonowania Punktu. Prowadzenie niezbędnych remontów umożliwiających i usprawniających działanie Punktu.
- 2) Prowadzenie przez GKRPA rozmów interwencyjno – motywujących z osobami uzależnionymi od alkoholu, narkotyków lub innych środków psychoaktywnych w celu zmotywowania ich do podjęcia leczenia. Prowadzenie rozmów z członkami rodzin osób uzależnionych. Finansowanie kosztów posiedzeń GKRPA.
- 3) Finansowanie opinii biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

- 4) Kierowanie wniosków do Sądu o wszczęcie postępowania w sprawach o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, uiszczanie opłaty sądowej za wpis oraz zaliczki dla biegłych lekarzy,
- 5) Zakup materiałów edukacyjno – profilaktycznych, gadżetów, czasopism, ulotek, broszur itp. o tematyce uzależnień z zakresu alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych w ramach edukacji zdrowotnej, o której mowa w NPZ.
- 6) Współpraca z placówkami leczenia odwykowego w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych i współuzależnionych oraz osób z rodzin alkoholowych. Wspieranie działalności placówek podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji. Doposażenie placówek leczenia odwykowego.
- 7) Propagowanie spotkań grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych.

5.2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Zadanie to będzie realizowane następującymi metodami:

- 1) Współdziałanie z instytucjami działającymi na terenie gminy w celu zapewnienia pomocy terapeutycznej, psychologicznej i prawnej dla ofiar i sprawców przemocy domowej, m.in. Rodzinny Punkt Konsultacyjno – Informacyjny ds. przemocy i uzależnień,
- 2) Wymiana informacji i współpraca z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym z uwzględnieniem procedury „Niebieska Karta”, w ramach zwiększania dostępności specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, o której mowa w NPZ.
- 3) Wspieranie rodzin osób z problemem alkoholowym i narkotykowym poprzez organizację dla rodziców i opiekunów zajęć mających na celu podnoszenie umiejętności społecznych i wychowawczych, realizowanie kampanii profilaktycznych,
- 4) Współpraca z Policją, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, biblioteką, ze Świetlicami działającymi na terenie Gminy Kazimierza Wielka, poprzez wspólne działania na rzecz wsparcia rodzin z problemami uzależnień, udział w kampaniach lokalnych i ogólnopolskich, organizowanie akcji informacyjno – edukacyjnych. Współudział w kampaniach promujących: zdrowy styl życia, warunki

bezpiecznego poruszania się po drogach oraz bezpiecznego spędzania wolnego czasu. Zakup niezbędnych materiałów, w tym profilaktycznych i informacyjnych.

- 5) Upowszechnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy dla rodzin, w których występują problemy alkoholowe lub problemy wynikające z używania substancji psychoaktywnych (w tym broszury, plakaty, ulotki)

5.3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Zadanie to będzie realizowane następującymi metodami:

- 1) Finansowanie różnych form zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, działalności profilaktycznej, wychowawczej i edukacyjnej, w tym programów profilaktycznych dotyczących alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych, zajęć edukacyjno – rozwojowych, pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz specjalistycznych form pomocy psychologicznej, w ramach poszerzania i udoskonalania oferty realizacji programów profilaktycznych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, o której mowa w NPZ, w tym m.in.:
 - współpraca i finansowanie bieżącej działalności świetlic: Opiekuńczo – Wychowawczej i Socjoterapeutycznej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym poprzez:
 - prowadzenie zajęć i programów profilaktycznych oraz socjoterapeutycznych,
 - finansowanie zatrudniania pracowników merytorycznych oraz pomocniczych
 - finansowanie kursów i szkoleń w zakresie pracy z dziećmi,
 - dożywianie dzieci uczęszczających na zajęcia do Świetlic,
 - zakup wyposażenia – mebli, sprzętu komputerowego, materiałów dydaktycznych i sprzętu niezbędnego do prowadzenia zajęć oraz do przygotowywania posiłków dla dzieci podczas zajęć - w ramach profilaktyki uzależnień o której mowa w NPZ
 - realizacja programów edukacyjno – rozwojowych w ramach zajęć pozalekcyjnych

- wspieranie działalności Świetlic Środowiskowych działających na terenie gminy Kazimierza Wielka, poprzez dofinansowanie w razie potrzeb zakupu materiałów niezbędnych do prowadzenia zajęć i dożywiania dzieci uczęszczających na zajęcia.
 - dofinansowanie dowozu oraz współfinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, zawierających programy profilaktyczno – edukacyjne ukierunkowane na problemy alkoholowe, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty opiekuńczo – wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym o której mowa w NPZ. Zakup niezbędnego wyposażenia i sprzętu do prowadzenia zajęć.
 - współdziałanie z organizacjami młodzieżowymi, wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych, wspieranie rozwoju i działalności wolontariatu (warsztaty, szkolenia pogłębiające wiedzę i umiejętności z zakresu profilaktyki problemowej),
 - dofinansowanie zakupu artykułów spożywczych dla dzieci biorących udział w pozalekcyjnych zajęciach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych
- 2) Dofinansowanie różnych form artystycznych propagujących zdrowy i trzeźwy styl życia, m.in. spektakle teatralne, występy artystyczne, wyjazdy do kina, wystawy, pokazy, konkursy (zakup gadżetów i nagród) itp., finansowanie spektakli profilaktycznych, w tym dotyczących alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych, oraz dofinansowanie dowozu w celu umożliwienia realizacji powyższych form spędzania wolnego czasu z dala od nałogów.
 - 3) Organizacja imprez i festynów profilaktycznych jako promocja zdrowego stylu życia bez środków psychoaktywnych, m.in.: Bal Karnawałowy, Dzień Dziecka, Mikołajki, organizacja koncertów, festynów rodzinnych, pikników z elementami profilaktyki dotyczącej alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych w ramach profilaktyki uniwersalnej, o której mowa w NPZ.
 - 4) Dofinansowanie w czasie ferii zimowych oraz przerwy wakacyjnej różnego rodzaju pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych z programem profilaktycznym, dla dzieci z terenu Gminy Kazimierza Wielka (m.in. zapewnienie nieodpłatnego wstępu na basen) oraz dofinansowanie wypoczynku letniego oraz zimowego z programem profilaktycznym dotyczącym alkoholu, narkotyków lub uzależnień

behawioralnych, dla dzieci i młodzieży, w ramach organizacji różnych form zagospodarowania czasu wolnego, promujących zdrowy i aktywny styl życia w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ.

- 5) Realizacja programów edukacyjno – profilaktycznych dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych, w tym wdrażanie programów interwencyjnych, w ramach poszerzania i udoskonalania oferty realizacji programów profilaktycznych, o której mowa w NPZ, inicjowanie i wspieranie lokalnych, nowatorskich programów profilaktycznych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.
- 6) Prowadzenie edukacji publicznej i działań profilaktycznych w zakresie wiedzy o szkodliwości alkoholu, narkotyków i innych substancji uzależniających oraz o zagrożeniach ze strony uzależnień behawioralnych, a także w zakresie przemocy i profilaktyki zdrowotnej, w tym:
 - udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach profilaktycznych,
 - prenumerata prasy i książek specjalistycznych, zakup materiałów edukacyjnych, informacyjnych i promocyjnych w zakresie oddziaływań profilaktyki uzależnień dotyczącej alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych, a także profilaktyki zdrowia psychicznego i przemocy w rodzinie.
- 7) Prowadzenie systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych, poprzez zamieszczanie bieżących informacji na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy oraz na Facebooku,
- 8) Tworzenie sieci punktów informacyjnych z danymi o dostępnej ofercie pomocy na terenie gminy w zakresie problemów alkoholowych, narkotykowych i dotyczących uzależnień behawioralnych z wykorzystaniem tablic informacyjnych zamontowanych w różnych częściach miasta i gminy. Dystrybucja ulotek, plakatów i innych,
- 9) Realizacja programów profilaktycznych w szkołach, w tym programów rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (w szczególności e-uzależnień) w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ.
- 10) Zakup i rozpowszechnianie materiałów o tematyce profilaktycznej w formie multimedialnej, ulotek, broszur, plakatów – dla szkół podstawowych i średnich, szkół

nauki jazdy, Komendy Powiatowej Policji, Poradni Leczenia Uzależnień, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, Rodzinnego Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego oraz Świetlic, grup wsparcia i instytucji w ramach edukacji zdrowotnej, o której mowa w NPZ.

- 11) Organizowanie konkursów i turniejów oraz współudział w konkursach o tematyce profilaktyki alkoholowej, narkomanii i uzależnień behawioralnych, a także bezpieczeństwa i profilaktyki zdrowotnej, organizowanych przez instytucje, szkoły i inne organizacje dla dzieci ze szkół podstawowych i średnich, w tym dofinansowanie zakupu nagród, akcesoriów i gadżetów za udział w konkursach, niezbędnych do realizacji działań związanych z profilaktyką oraz promocją zdrowia podczas organizowanych konkursów w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ
- 12) Zlecenie przeprowadzenia badań, sondaży, diagnoz pozwalających ocenić aktualny stan lokalnych problemów społecznych, w ramach monitorowania i badania problematyki, o której mowa w NPZ.
- 13) Finansowanie zadań profilaktycznych wynikających ze złożonych programów realizowanych przez instytucje, stowarzyszenia oraz osoby fizyczne, dotyczących alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych.
- 14) Współpraca z Komendą Powiatową Policji oraz z ośrodkami szkolenia kierowców w zakresie włączenia do programów zajęć profilaktyczno – edukacyjnych adresowanych do kierowców i kandydatów na kierowców, w ramach upowszechniania standardów i procedur profilaktyki, o których mowa w NPZ.
- 15) Organizowanie i dofinansowanie prelekcji dla młodzieży szkół średnich w zakresie odpowiedzialnego rodzicielstwa bez alkoholu i dostarczenie wiedzy na temat Płodowego Zespołu Alkoholowego (FAS), zakup niezbędnych materiałów informacyjnych i programów tematycznych.

5.4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.

Zadanie to będzie realizowane następującymi metodami:

- 1) Zlecenie zadań stowarzyszeniom i organizacjom pozarządowym w zakresie zagospodarowania czasu wolnego i wypoczynku dzieci i młodzieży z grup ryzyka oraz udzielanie dotacji do realizacji tego zadania,

- 2) Zlecanie zadań stowarzyszeniom i organizacjom pozarządowym w zakresie prowadzenia Świetlicy Socjoterapeutycznej oraz udzielanie dotacji do realizacji tego zadania.
- 3) Dofinansowywanie szkoleń podnoszących kwalifikacje osób zaangażowanych w realizację Programu, m.in. dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, a także szkoleń i kursów specjalistycznych dla nauczycieli oraz wychowawców Świetlic w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą, w ramach edukacji kadr, o której mowa w NPZ.
- 4) Udzielanie wsparcia stowarzyszeniom abstynenckim w ramach redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych, zgodnie z zapisami w Narodowym Programie Zdrowia.

5.5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Zadanie to będzie realizowane następującymi metodami:

- 1) prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w celu zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z założeniami NPZ. Kontroli podlegają punkty sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta i gminy Kazimierza Wielka, w zakresie:
 - a) przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz obowiązujących Uchwał Rady Miejskiej w Kazimierzy Wielkiej,
 - b) przestrzegania zasad i warunków określonych w udzielonych zezwoleniach,
- 2) szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych,
- 3) szkolenia dla członków GKRPA

5.6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej na terenie Gminy Kazimierza Wielka.

ROZDZIAŁ VI

ŚRODKI NA FINANSOWANIE GMINNEGO PROGRAMU ORAZ ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

6.1. Zasady finansowania gminnego programu.

Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe budżetu Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (art. 11¹ ust.1) oraz środki o których mowa w art. 9³ w ust. 3 pkt 1 ustawy, tj. z opłaty za sprzedaż alkoholi w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, tzw. „małpki”.

Na podstawie art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane są na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i nie mogą być przeznaczone na inne cele.

Zgodnie z art. 9³ ust. 3 opłata w części o której mowa w art. 9² ust. 11 oraz dodatkowa opłata o której mowa w art. 9² ust. 21, stanowią w wysokości 50% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia, a w 50% dochód gmin, na terenie których prowadzona jest sprzedaż napojów alkoholowych i zgodnie z art. 9³ ust. 4 gmina przeznacza środki o których mowa w ust. 3 pkt. 1, na działania mające na celu realizację, koordynowaną przez GKRPA, lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

6.2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Za wykonanie zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kazimierzy Wielkiej przysługuje wynagrodzenie za udział w każdym posiedzeniu poza godzinami pracy:

- członkom komisji za uczestnictwo w posiedzeniu przysługuje wynagrodzenie za każdy dzień, w którym członek komisji brał udział w posiedzeniu Komisji lub czynnościach kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych - w kwocie 300,00 zł dla każdego członka Komisji,

- przewodniczącemu i sekretarzowi komisji za uczestnictwo w posiedzeniu przysługuje wynagrodzenie za każdy dzień, w którym przewodniczący i sekretarz komisji brali udział w posiedzeniu Komisji lub czynnościach kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych - w kwocie 350,00 zł dla każdego.

Wynagrodzenie wypłaca się na podstawie list płac sporządzonych zgodnie z listą obecności na posiedzeniach i kontroli – potwierdzonych podpisem przez Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kazimierzy Wielkiej.

ROZDZIAŁ VII

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

7.1. Realizator Programu

Głównych realizatorem programu jest działająca przy Urzędzie Miasta i Gminy w Kazimierzy Wielkiej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którą powołuje Burmistrz zgodnie z art. 4¹ ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Współrealizatorami programu są:

- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej,
- Kazimierski Ośrodek Kultury w Kazimierzy Wielkiej,
- Kazimierski Ośrodek Sportowy w Kazimierzy Wielkiej,
- Komenda Powiatowa Policji w Kazimierzy Wielkiej,
- placówki oświatowe – szkoły,
- Miejsko – Gminna i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Mikołaja Reja w Kazimierzy Wielkiej.

7.2. Spodziewane efekty realizacji programu

Spodziewanymi efektami realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 - 2025 w mieście i gminie Kazimierza Wielka są:

- wzrost inicjatyw społeczności lokalnych podejmowanych na rzecz zapobiegania alkoholizmowi, zwłaszcza wśród młodzieży,
- wzrost świadomości mieszkańców miasta i gminy o możliwości uzyskania wsparcia oraz na temat negatywnych zdrowotnych i społecznych skutków nadużywania alkoholu,
- poszerzenie oferty alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież,
- wzrost świadomości mieszkańców miasta i gminy na temat uzależnień behawioralnych.

7.3. Sposób kontroli realizacji programu

- Burmistrz Miasta i Gminy składa Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii lata 2023 - 2025 na przygotowane przez Przewodniczącego Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.
- Stały monitoring programu prowadzony przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ**
Wacław Piwudzki